

STORTINGET

Representantforslag 25 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad
og Dag-Inge Ulstein

Dokument 8:25 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Olaug Vervik Bollestad og Dag-Inge Ulstein om å innføre mobilforbud i skolen

Til Stortinget

Bakgrunn

Smarttelefonen er som en svært kraftfull og fleksibel sveitserkniv, med et utall av bruksområder og potensielt stor nytteverdi. Samtidig skaper den også avhengighet og distraksjon.

Forslagsstillerne viser til at selv voksne mennesker kan ha vanskeligheter med å konsentrere seg om en tankekette når man arbeider på en datamaskin, stadig avbrutt av e-poster, tekstmeldinger og varslinger fra sosiale medier. Personer over 25 år har en fullt utviklet fremre del av hjernen som hjelper til å holde fokus og motstå fristelser, men likevel er det vanskelig å holde konsentrasjonen. For et barn, uten en slik utviklet fremre del av hjernen, er det enda vanskeligere.

Forslagsstillerne viser til at forsker Sara Abrahamson ved Norges Handelshøyskole (NHH) nylig har gjennomført en studie som slår fast at elever ved ungdomsskoler med mobilforbud opplever mindre mobbing og bedre karakterer enn elever ved skoler som tillater mobilbruk.¹

Særlig for jentene blir det bedre karakterer og mindre mobbing. De får også økt sannsynlighet for å velge et studieforberedende program på videregående skole. Årsaken kan være at de bruker mobilen mer enn gutter. De bruker også sosiale medier mer, som i sin tur har en sterk sammenheng med dårlig psykisk helse blant unge, særlig jenter.² Forslagsstillerne viser videre til at terskelen for mobbing også blir lavere når kommunikasjonen skjer digitalt, fordi man mister den modererende effekten av kontakt ansikt til ansikt. Hele ni av ti 9–11-åringer i Norge har egen mobil og halvparten av alle niåringer er på sosiale medier.

Forslagsstillerne har merket seg at bedre karakterer og mindre mobbing er resultatet også fra undersøkelser på mobilfrie skoler i andre land, både fra Spania, England og USA.³ Forskere ved London School of Economics and Political Science så nærmere på effekten av mobilforbud på skoler i fire engelske byer i 2015. De fant at elevenes eksamensresultater ble betydelig bedre etter at et mobilforbud var innført.⁴ Forbedringen handlet primært om at de svakeste elevene gjorde det bedre.

Da to regioner i Spania, Galicia og Castilla La Mancha, innførte mobilforbud på skolen i 2015, benyttet forskere muligheten til å studere mulige effekter på læring og mobbing. Forskerne fant at skolene i de to regionene med mobilforbud fikk mindre mobbing og bedre skoleresultater. I Galicia anslår forskere at bedringen i skoleresultater tilsvarer mer enn et halvt års læring i matematikk og opp mot ett års læring i naturfag.⁵

1. NHH Brage: Essays on Empirical Labor and Health Economics

2. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35101738/>

3. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01443410.2018.1489046>

4. <https://cep.lse.ac.uk/pubs/download/dp1350.pdf>

Videre vil forslagsstillerne vise til at forskning viser at bare det å ha telefonen i lommen ødelegger for elevenes prestasjoner. I en studie fra USA ble studenter delt opp i grupper som enten hadde smarttelefonen på pulsen, i lommen eller sekken, eller i et annet rom. Ingen av disse gruppene hadde en aktiv mobilbruk, bare en bevissthet om at telefonen var i nærheten. Studien konkluderte med at jo nærmere telefonen var, selv om den ikke ble brukt, jo dårligere presterte studentene på tester.⁶

I Danmark har forskerne funnet betydelig mer fysisk aktivitet i friminuttene på skoler med mobilfrie friminutter, enn på skoler der mobilbruk i friminuttene er tillatt.⁷ PISA-undersøkelsene viser også en kraftig økning i elever som er ensomme på skolen fra 2012, i OECD-området.⁸ Dette kan skyldes flere forhold, men det er påfallende at økningen skjedde fra rundt 2012 da kombinasjonen av smarttelefoner og sosiale medier kom for fullt.

UNESCO oppfordrer til forbud mot smarttelefoner i skoletiden.⁹ Forslagsstillerne mener det er klokt. Et

stort flertall av lærere og foreldre mener også at skolen bør være mobilfri.¹⁰ Et nasjonalt mobilforbud i skolen kan være et gratis tiltak for å løfte skoleresultatene, redusere mobbing og utenforskap og gi mer fysisk aktivitet i friminuttene. På denne bakgrunn foreslår forslagsstillerne et forbud mot mobilbruk i skoletiden i alle norske grunnskoler. Elevene kan ha mobiltelefonen med seg og bruke den til og fra skolen, for eksempel for å ha kontakt med foreldrene, men i skoletiden vil forslagsstillerne foreslå at mobiltelefonen låses inn i et «mobilhotell» eller liknende.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om et nasjonalt mobilforbud i grunnskolen.

25. oktober 2023

Kjell Ingolf Ropstad

Olaug Vervik Bollestad

Dag-Inge Ulstein

5. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/AEA-05-2021-0112/full/html>

6. <https://www.journals.uchicago.edu/doi/full/10.1086/691462>

7. <https://www.mdpi.com/1660-4601/18/4/1907>

8. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34294429/#:~:text=Results%3A%20School%20loneliness%20increased%202012,countries%20with%20full%20measurement%20invariance>

9. Global education monitoring report, 2023: technology in education: a tool on whose terms? - UNESCO Digital Library

10. <https://www.barnevakten.no/wp-content/uploads/2020/02/Skjermet-barndom-RAPPORT.pdf>